

Mayıs-Temmuz 2005 Yıl:1 Sayı:8

İçindekiler

Editörden

Yeni TCK Sonrası İlk Sayı 2

Politika

Yağmur Bulutları Toplanıyor 3

Ekonomi - Finans

Yavaşlayan Büyüme ve Hızlanan Dış Ticaret Açığı 5

Dış Politika

AB Rüyası Bitti mi? 6

Bilim-Teknoloji

Yok Olan Walkman Kültürü 8

Platformla İlgili Haberler

İnternet ve Bilişim Suçları Grubu Açıldı 9

Bülten'e Siz de Yazabilirsiniz 9

Bu bültende yayınlanan yazılardan sadece yazarı sorumludur. Yazıların telif hakları ve sorumluluğu yazar belirtilmişse yazarına belirtilmemişse www.tech-strategy.org sitesine ve site sahibi Dr.Faruk Karaman'a aittir. Bültendeki yazılar kaynak gösterilerek kullanılmak istendiğinde info@tech-strategy.org adresinden yazınıza ulaşarak izin alınması gerekmektedir. Bu bültende yazılan yazılar yatırım danışmanlığı amacını taşımamaktadır. Bültendeki yazılar yatırım kararı verilirken kullanılmamalıdır. Kullanıldığı taktirde oluşabilecek zararlardan www.tech-strategy.org sitesi ve site yetkilileri sorumlu değildir. 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni TCK kapsamında İnternet için de yeni düzenlemeler getirilmiş ancak bu konudaki uygulama henüz tam detayı ile oturmamış ve hukukçular arasında da bir görüş birliğine ulaşılamamıştır. Uygulama netleştiğinde ya da İnternet üzerinde yayıncılık için detaylı ve kapsamlı bir düzenleme yapıldığında www.tech-strategy.org sitesi ve Eko-Teknoloji dergisi bu düzenlemelere uyacaktır. Bu konudaki gelişmeleri izlemeye çalışmaktayız ancak gözümüzden kaçmış olabilecek hususları bize bildirirseniz çok memnun oluruz. Biz yayıncılığın geleceğinin İnternet'te olduğuna ve Türkiye'nin bu konuda en uygun düzenlemeleri zaman içinde geliştireceğine inanıyoruz. Bu konuda daha fazla bilgi için <http://groups.yahoo.com/group/IntBil-Suclari/> grubuna üye olabilirsiniz.

Bülten ya da siteyle ilgili öneri, dilek ve şikayetlerinizi info@tech-strategy.org e-posta adresine gönderebilirsiniz. İlgili kamu kurumları da ihtiyaç duyduklarında bize bu adresten ulaşabilirler. Dergi genel yayın yönetmeni Dr. Faruk Karaman'a farukk@tech-strategy.org ya da farukka@yahoo.com adreslerinden ulaşabilirsiniz. Kendisinin telefon ve irtibat bilgilerini de gerektiğinde aynı e-posta adreslerinden edinebilirsiniz. Bu şekilde Eko-Teknoloji dergisinde yayınlanan yazıların sorumluları açıkça belirtilmiş olup derginin ilk sayfasının altında yer alan bu notun okunmaması veya görülmemesi olmasından dergi ve site sahipleri sorumlu tutulamaz.

Teknoloji çok hızlı geliyor ve hukuk kuralları aynı hızla yenilenemiyor. Bu Internet konusunda da böyle oldu. Internet üzerinde çok sayıda yayın oluştu ancak yeni TCK sonrasında bile bunların hangi kurallara bağlı olması gerektiği hakkında bir fikir birliği bulunmamakta ve Internet konusunda hala bir yasal boşluk olduğundan söz edilmekte.

Hal böyle olunca Internet üzerinde bülten çıkarmak, grup ya da forum yönetmek ve hatta bir arkadaşla e-posta atmak gri alanda iş görmek anlamına gelmekte. İlgili yasal düzenlemelere uymak istediğinizde yeterli deyatın olmaması sorun olmakta. Bu durumda yolumuzu kendimiz açmalı ve inisiyatif almalıydık. Eko-Teknoloji bülteninin ilk sayfasındaki altyazıyı değiştirip genişlettik. Elbette e-dergilerin ne tür bilgileri içermesi gerektiği konusunda detaylı bir düzenleme bizim bildiğimiz kadarıyla yok. Varsa da info@tech-strategy.org adresinden bize bildirirseniz seviniriz.

Eko-Teknoloji yoğunluk ve de yeni TCK tartışmaları nedeniyle yayınına üç ay ara verdi. Ancak Temmuz 2005'te üç aylık bir sayı ile karşınıza çıkmayı düşündük. Yazılı basında ve Internet gruplarında da ilk anda benzer bir şaşkınlık dönemi yaşandı. Ancak yavaş yavaş çekingenliklerin kaybolduğunu ve işlerin normal seyriyle akmaya başladığını da görüyoruz.

Internet üzerindeki düzenlemelerin bizce hala yeterince detaylı ve net olmadığı bu dönemde yine de yayına devam etmek istedik. Peki niye mi? Çünkü yazmayı seviyoruz. Bir ördeğin yüzmeyi ya da bir kuşun uçmayı sevdiği gibi. Yeteneğimiz olan bir şeyi yapmaktan bizi ortamın belirsizliği alıkoymamalıydı ancak yasalara da uymak isteğindeydik.

Bu nedenle ilk sayfanın altyazısında derginin sorumluluğu konusuna elden geldiğince açıklık getirmeye çalıştık. Önümüzde bu konuda kabul görmüş bir örnek de yoktu ancak sağduyumuz bize böyle bir açıklamanın mevcut şartlarda yeterli olabileceğini söylemekte. Bu yeterli görülmezse ya da yeni düzenleme ve uygulamalar olursa gerekli değişiklikleri yapmaya hazırız.

Bizce Internet medyanın geleceği ve artık Internet'siz yaşam düşünülemez. Bu konuda Internet medyasının dinamizmini olumsuz etkilemeyecek sağlıklı düzenlemeler yapılması dileğiyle uzunca bir aradan sonra yeni sayımızla yayın hayatımıza devam ediyoruz.

Çiftçiler için yağmurun ne zaman yağacağı çok önemli olduğundan ufukta beliren en ufak bulutun gelecek için ne anlama geldiğini bilmek zorunludur. Böylece bir kaç saat sonra patlayacak bir fırtınanın ilk işaretleri görülüp gerekli önlemler alınabilir.

Siyaset için de fırtınayı haber veren bulutlar benzeri işaretler vardır. Küçük ve birbiri ile ilgisiz gibi görünen olaylar üzerinde iyi düşünüldüğünde yaklaşan çalkantıların zamanı ve boyutu konusunda iyi kötü fikir verebilir. Bu belirtiler konusunda uzmanlaşmak için ise en iyi yol Türk siyasi tarihini incelemektir. Bu şekilde hangi tür belirtilerden sonra hangi tür olaylar olduğu konusunda bazı kurallara ulaşmak mümkündür.

Elbette siz bakın fırtına yaklaşıyor dediğinizde size baykuş sıfatını layık görenler çıkabilir ve onlara göre siz uğursuzsunuzdur. Böyle bir köy ağası düşünelim fırtınadan korkuyor ve önlem olarak da işaretlerini görüp fırtınayı haber verenleri köyün dirlik ve düzenini bozmakla suçluyor ve bunu yasaklıyor.

Böyle bir durumda fırtınayı haber veren keskin gözlerin sahipleri için yapılacak şey susmak ve fırtınanın gelmesini ve ağanın gerçeği gözüyle görmesini beklemektir. Bu tam da fırtına öncesi sessizlik deyimini hak eden bir durum olacaktır. Oysa bu sessizlik ne kadar koyu olursa fırtına da o kadar şiddetli olur. Üstelik uyarma görevi yapanlar da bunu artık yapamadıklarına göre ağa ve adamları tam anlamıyla hazırlıksız yakalanacaklardır.

Küçük olaylar önemlidir dedik. Önemli bir siyasi makamdaki birine yapılan başarısız bir suikast girişimi, sağda solda artan güvenlik olayları, bazı konularda yoğunlaşan tartışmalar aslında bu küçük ama önemli olaylardandır. Gelecekteki daha büyük sorunların ip uçlarıdır onlar. Görünürdeki gündem perdesinin altında gelişen ve o perde kaldırılmadığı için iyice büyümedikçe ve çok geç olmadıkça fark edilmeyen küçük sorunlardır.

Sorunlarla küçükken, daha büyümemişken baş etmek daha akılcı bir yöntemdir. Ancak sorunların üzerine gündemin örtüsü örtüldüğünde ve onu kaldırmak o sorunları fark edebilenler için riskli hale gelmişse ve bu nedenle uyarı görevlerini yapamıyorlarsa eğer herhalde ilerde yaşanacak daha büyük sorunların sorumlusu olamazlar.

Yağmur Bulutları Toplanıyor

O örtüyü örtmekte ısrarcı olup da o küçük işaretlerden birisinin hedefi olan siyasetçilerin gerçekten iyi düşünmesi gerekiyor.

Sorunları gösterenler ve eleştiri yapanlar sevilen insanlar değildir. Çünkü yapılan işin yanlışlığını göstermektedirler ve bu da o işin başka şekilde yapılması gerektiğini gösterir. Başka şekilde yapmak ise durduk yere zaman ve enerji harcamak anlamına gelir.

Politikada sorunlar birikmekte, küçük ama anlamı büyük olaylara ard arda meydana gelmekte. Yakın geçmişimiz bu türden olaylar sıklaşmaya başladığında sonuçta ulaşılan noktalarda o olayları görmezden gelip çözmek için çaba harcamayanların büyük zararlara uğradığını gösteriyor.

Ne yazık ki gündemin üzerine örtülen örtü detaya girmeye engel ama o örtüyü örtmekte en isteklilerden olan bir siyasetçinin son günlerde yaşadığı tatsız bir olay belki kendisi için uyarıcı olmuştur. Demek mümkün olduğunca kalın bir örtü örtseniz de bu örtünün altındaki sorunları aslında çözümüyor hatta derinleştiriyor.

İlk çeyrekte GSYİH'daki büyüme %4.8 olarak gerçekleşti. En büyük artış ise %16.5 ile inşaat sektöründe. Basında bu rakamlar geniş şekilde ele alındı ve analiz edildi. Ortak kanı 2005 yılında büyümenin yavaşlayacağı yönünde.

Yine Milliyet Gazetesi'nin DİE rakamlarından derlediği habere göre, bu yılın Mayıs ayında ihracat, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 9.9 artarak 5 milyar 681 milyon dolar, ithalat ise yüzde 22.1 artarak 9 milyar 756 milyon dolar oldu. Mayıs ayında dış ticaret açığı yüzde 44.3 artarak, 4.1 milyar dolar olurken, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 64.7'den, yüzde 58.2'ye geriledi. Ocak-Mayıs döneminde, ihracat yüzde 22.1 artışla 28.9 milyar dolar, ithalat da yüzde 22.3 artışla 45.1 milyar dolar oldu.

Verilerin baz alındığı dönemler farklı olsa da büyüme ve dış ticaret verilerindeki gelişmelere birlikte bakıldığında büyümedeki yavaşlamanın beklendiği gibi dış ticaret açığında iyileşme yaşanmamakta. Bu konuda bir görüş TL'nin değerli olduğu ve bunun ithalatı yükselttiği yönünde.

Bu noktada TL'nin eğer değerli ise değerini nasıl koruyabildiğine bakmak gerekiyor. Buradaki esas etkenin 2005 yılında iyice hızlanan doğrudan sermaye yatırımları olduğunu düşünüyoruz. Bu yatırımlar portföy yatırımları gibi kısa vadeli olmadıklarından TL'deki değerlenmenin bu tür sermaye girişlerinden kaynaklanan kısmının kalıcı olduğunu düşünmek mümkün.

Önemli bir konu da bu sermaye girişlerinin devam edip etmeyeceği. Yabancı sermaye girişlerinde Türkiye'nin AB üyelik perspektifinin önemli olduğu biliniyor. AB Anayasa'sının Fransa'dan sonra Hollanda'da da reddedilmesi ile Avrupa Birliği'nin çok ciddi sorunlar içerisine yuvarlanmış olması bir risk unsuru olarak ortada.

Görülen o ki, iç siyasette istikrar sürdükçe ve çok ciddi bir sorun olmadıkça yabancı sermaye AB'deki bu gelişmeleri geçici olarak algılayacak ve Türkiye'nin kararlı olduğunda eninde sonunda üye olacağını düşünecek. Ancak bu parametrelerin bir ya da bir kaçında meydana gelebilecek bir değişiklik diğerlerini de etkileyerek yeni dengeler oluşmasına yol açabilecek. Simdilik bu parametrelerden en önemli olanı siyasi istikrar gibi gözükmemekte ve oradaki gelişmelerin izlenmesi önem taşımakta.

Avrupa Birliği Anayasası'nın Fransa ve Hollanda'da reddedilmesi ve arkasından yaşananlar AB'nin üzerinde kara bulutlar toplanmasına yol açtı. Birliğin tamamen dağılacığından tutun da iki ya da üç parçaya bölüneceğine kadar çok değişik tahminler yapılmakta. Bir grup da geçmişte de AB'nin bu tür krizler yaşadığını ama bir şekilde her seferinde sorunları aşmayı bildiğini savunmakta.

Bu senaryolardan hangisinin gerçekleşeceğini ancak bekleyip görerek anlamak mümkün olacak. Her halükarda Türkiye için kısa vadede AB üyelik sürecinin daha zorlaşacağını öngörmek mümkün.

Türkiye'nin uzun yıllardır devam eden AB macerasında gelişmelerin son iki-üç yılda hızlandığı kuşkusuz. AB halklarında Türkiye için yaygın bir şüphe bulunsada AB siyasetçileri ekonomik anlamda değil ama jeostratejik anlamda Türkiye'nin AB üyeliğinin AB'ye güç katacağı görüşü sıklıkla dile getirilmekte.

Türk ekonomisinde 2001 krizi sonrasında yaşanan iyileşmede de AB üyeliği bir çapa işlevi görmekte ve son yaşanan sorunlar henüz bu etkiyi ortadan kaldıracak boyuta ulaşmamış durumda.

Gelinen noktada, Türkiye'nin AB'de yaşanan kafa karışıklığına rağmen AB üyeliğine hiç olmadığı kadar yakın olduğu söylenebilir. Elbette, AB'nin dağılması ya da sulanması olasılığı da eskisine göre artmış olduğundan AB üyeliğinin de anlamı azalmıştır denebilir. Özellikle de AB bütçesi konusunda yaşanan tartışmalar AB yardımlarına çok bel bağlanmaması gerektiğini gösteriyor.

Bu durumda geriye AB üyesi olacak bir Türkiye'nin diğer üye ülkelerle oluşturacağı sinerjik etki kalıyor. Bugün Türkiye'nin özellikle bilim ve teknolojide gelişmiş ülkelerle rekabet edemediği ortada. Ancak daha büyük bir yapının bir parçası olarak belli alanlarda uzmanlaşarak ekonomiyi ayakta tutmak mümkün.

Dünyada küçük şirketler gibi küçük ve hatta orta boy devletler de kendi başlarına ayakta duramıyorlar. Bir araya gelip paktlar hatta federal yapılar oluşturma yoluna gidiyorlar. Türkiye için eğer AB yolu kapandı ise bu Türkiye'nin AB'nin alternatifini aramasını ve yine büyüklüğü hedeflemesini gerektirecek. Tek başına kalıp dünya ile rekabet etmek ise çok kolay görünmüyor.

Türkiye şimdilik AB üyeliği konusunda ümitlerini yitirmiş değil. Ancak süreç uzadıkça ve AB'nin iç sorunları büyüdükçe alternatif arayalım diyenlerin sesi daha gür olarak çıkacaktır. Üstelik son yaşananlardan sonra AB'nin de böyle bir şeyden eskisi kadar rahatsız olmayacağı görülüyor.

Türkiye'nin tam üyelik amacından vazgeçmesi ve AB sınırlarının Türkiye sınırlarında bittiginin kabul edilmesi AB'de bir çok insanı rahatlatıcak. Bu elbette Türkiye'nin orta ve uzun vadede AB'ye rakip olacak bir oluşum parçası olması anlamına geliyor ancak AB bugünlerde o kadar uzun vadeli düşünemeyecek kadar kendi dertleri ile meşgul.

Etkili düşünce kuruluşlarının Türkiye'nin AB dışındaki seçenekleri üzerinde çalışmaya başladıkları ve hatta girişimde buldukları göz önünde tutulursa AB'nin Türk aydınının belli bir bölümünde artık seçenek olmaktan çıkmaya başladığı görülebilir. AB'ye rakip olarak önerilen alternatif bölgesel projeler ete kemiğe büründükçe AB'nin uzadıkça uzayan istekler listesini makul görmek gittikçe zorlaşacağına benzer.

Başlıktaki sorunun cevabı: AB rüyası bitmedi belki ama AB hedefinin ciddi bir yara aldığı rahatlıkla söylenebilir.

1980'lerin kült ürünlerinden Walkman artık tarih olmak üzere. Sorumlusu da dijital teknoloji ve MP3-çalarlar ve başta da Apple'ın çıkardığı iPod.

MP3 formatı müzik eserlerinin izinsiz çoğaltılmasını kolaylaştırdığı için müzik firmalarının şimşeklerini sürekli üzerine çekti. Ancak Apple başta olmak üzere tüketici elektroniği üzerinde uzman firmaların MP3-çalarları ard ardına sahneye sürmesi ile *de facto* bir durum oluşmuş oldu.

MP3 formatının zarar verdiği firmalar müzik yapımcıları ile sınırlı değil. Walkman üreticileri de zarar gördü. Özellikle de bu konuda uzmanlaşmış küçük firmalar.

Artık hayatta olmadığı için bahsetmekte bir sakınca yok. Bir zamanların efsanevi Aiwa firmasının ürettiği walkmanları artık ne kadar yüksek para ödemeye razı olsanız da satın almanız mümkün değil. Çünkü firma Sony ile birleşti ve Sony'nin departmanı haline geldi. Yapılan ilk işlerden birisi de Aiwa'nın Ar-Ge bölümünden çok sayıda kişiyi işten atmak oldu.

Elbette Aiwa bu hale bir anda gelmedi. Ne kadar iyi walkmanlar yapıyor olsa da firma değişimi yakalayamadı ve liderliği Apple'ın bir ürününe yani iPod'a kaptırdı. Gittikçe gerileyen satışları da Sony ile birleşmeyi zorunlu hale getirdi.

Bugün piyasada Aiwa marka walkman alabilirsiniz ancak bir zamanların o mükemmel modellerinden birini asla. Onlar artık üretilmiyor ve belki de bir daha hiç üretilmeyecek. Ne gerip ki Sony firması da o modellerden nostaljik anlamda üretmeyi düşünmüyor.

Eğer bir Aiwa walkman alacaksanız müzayede sitelerinden eski eşya satanlardan bir tane bulmaya çalışacak ve çalışıyor durumda olması için de dua edeceksiniz.

Sadece ürünler değil firmalar ve markalar da bu şekilde ölüyor ve walkman bazıları için müzik çalan bir aletten çok öte bir şey. Aiwa da bir walkman markasından daha özel anlamlar çağırıştırıyor. Belli bir dönemin kült markasını, o dönemin kültürünü o dönemde yaşanan acı ve tatlı olayları da. Ancak artık istesenez de o eski Aiwa modellerinden bir tane satın alamazsınız. Paranın satın alamayacağı şeyler arasına katıldı onlar da.

Platformla İlgili Haberler

İnternet ve Bilişim Suçları Grubu Açıldı

TSP grupları ve Eko-Teknoloji dergisinin İnternet yayıncılığı kapsamında sürekli bir gelişim göstermesi bizim İnternet ve Bilişim suçları konusunda ayrı bir çalışma grubu açmamızı gerektirdi. Bu grubu Okan Üniversitesi'nde 28 Mayıs 2005 tarihinde yaptığımız aynı konulu çalıştayın katılımcıları ile kurduk ancak grup konu ile ilgili herkese açıktır.

Üye olmak için

IntBil-Suclari-subscribe@yahoogroups.com adresine boş bir mesaj atabilirsiniz.

Platformla İlgili Haberler

Bülten'e Siz de Yazabilirsiniz

Eğer Tech-Strategy bülteninde yazılarınızın yayınlanmasını istiyorsanız info@tech-strategy.org adresine kendinizi kısaca tanıtan bir yazı ve daha iyisi bir özgeçmiş ile birlikte MS Word formatında yazılarınızı yollayabilirsiniz.

Editör ekibimiz gerekli inceleme yaptıktan sonra yazınızın yayınlanıp yayınlanmamasına karar verecektir. O nedenle yazınızı göndermeniz yayınlanacağı anlamına gelmemektedir.

Yine eğer editör ekipte yer almak isterseniz özgeçmişinizle birlikte başvurabilirsiniz. Aynı şekilde sponsor olmak, maddi yardımda bulunmak veya reklam vermek için de yukarıdaki e-posta adresi kullanılabilir.

Eko-Teknoloji aylık bir e-dergi olduğundan güncel olaylardan yola çıkılsa bile yazılan yazıların orta ve uzun vadeli perspektifler içermesine önem veriyoruz.

Platforma katkıda bulunmak isteyen kişi ve kurumlar ilgili bilgileri

info@tech-strategy.org adresine yazarak öğrenebilirler.

Sizlerin katkılarıyla bülteni daha da geliştirmek ve zenginleştirmek dileğiyle.

Bazı Teknoloji Stratejisi Grupları

<http://groups.yahoo.com/group/Bilisim-Internet>
<http://groups.yahoo.com/group/BiotechnologyTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/CRM-Society>
<http://groups.yahoo.com/group/ERP-Turkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Elektronik-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Enerji-Cevre>
<http://groups.yahoo.com/group/Finans-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/HighTechHR>
<http://groups.yahoo.com/group/Industrial-Design>
<http://groups.yahoo.com/group/Insaat-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/InsanKaynaklari-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/IntBil-Suclari>
<http://groups.yahoo.com/group/Istanbul-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Istanbul-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Kimya-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Makina-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Nano-technology>
<http://groups.yahoo.com/group/SupplyChainTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Tech-Strategy>
<http://groups.yahoo.com/group/TelecomTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Tekstil-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/UcukFikir>
<http://groups.yahoo.com/group/Universiteler-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/VentureCapitalTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Yazilim-Grubu>

Diğer gruplarımızın listesine www.tech-strategy.org adresinden ulaşabilirsiniz.